

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ,
कोल्हापूर विभागीय मंडळ, कोल्हापूर ४१६ ००४

17

क्र. कोविमं/उ.मा./गोप./2815
कोल्हापूर ४१६ ००४
दिनांक :- १६/०१/२०२३.
१७

प्रति,
प्राचार्य,
माहिती तंत्रज्ञान विषय शिकवणारी सर्व कनिष्ठ महाविद्यालये,
सातारा / सांगली / कोल्हापूर.

विषय- उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र परीक्षा फेब्रुवारी / मार्च २०२३ "माहिती तंत्रज्ञान" (I.T) विषयाची
ऑनलाईन परीक्षा.

उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र परीक्षा फेब्रुवारी / मार्च २०२३ च्या "माहिती तंत्रज्ञान" (I.T) विषयाची परीक्षा
खालील वेळापत्रकाप्रमाणे होईल.

- १) नियमित विद्यार्थ्यांची सदर विषयाची परीक्षा ही ऑनलाईन पध्दतीने दि. २३ मार्च, २०२३ ते २५ मार्च, २०२३ रोजी सकाळी ११.०० ते दुपारी १.३० आणि दुपारी ३.०० ते ५.३० या दोन सत्रात (सकाळ / दुपार) या प्रमाणे आयोजित करण्यात आलेली आहे. प्रत्येक सत्र २ तास ३० मिनिटे कालावधीचे राहिल. या संदर्भात खालील सूचना देण्यात येत आहे.
- १) ऑनलाईन परीक्षा ही ज्या ठिकाणी "माहिती तंत्रज्ञान" (I.T) विषय शिकविण्यास मान्यता दिलेली आहे अशा सर्व कनिष्ठ महाविद्यालयातच घेण्यात येईल. (माहिती तंत्रज्ञान विषय घेतलेल्या नियमित परीक्षार्थ्यांसाठी फक्त माहिती तंत्रज्ञान विषयासाठी त्यांचे कनिष्ठ महाविद्यालय हेच परीक्षा केंद्र राहिल.) या विषयासाठी विद्यार्थी त्यांच्या लेखी परीक्षा केंद्रावर (प्रसंगानुरूप) न जाता त्यांच्या कनिष्ठ महाविद्यालयात जातील या बाबतच्या सूचना संबंधितांना देण्यात याव्यात.
- २) सदर परीक्षेसाठी अखंडीत विद्युत पुरवठा, दूरध्वनी सेवा व इंटरनेट कनेक्टिव्हिटी आवश्यक आहे. या दृष्टीने आपण आपल्या कार्यक्षेत्रात विभागीय / जिल्हा स्तरावरील संबंधित यंत्रणांशी संपर्क साधून त्यांच्या अखंडीत उपलब्धतेबाबत आवश्यक ती कार्यवाही करावी. मंडळ स्तरावरून संबंधितांना तशी विनंती करण्यात आली आहे.
- ३) संगणक प्रयोगशाळा व संगणक यंत्रणा परीक्षेसाठी सुसज्ज करण्यात यावी. अखंडीत विद्युत पुरवठ्यासाठी जनरेटर, यू.पी.एस. किंवा तत्सम सामुग्रीची सोय करावी.
- ४) परीक्षा कालावधी २.३० तासांचा आहे. यापूर्वी घेतलेल्या या विषयांच्या सर्व सराव परीक्षांचा अनुभव, प्रश्नपत्रिका आराखड्याचे स्वरूप पाहता सर्वसाधारणपणे १.४५ तास ते २ तास कालावधी प्रश्नपत्रिका सोडविण्यासाठी पुरेसा असल्याचे आढळून आले आहे. मात्र परीक्षेचे तांत्रिक स्वरूप पाहता संभाव्य तांत्रिक व्यत्ययाचा विचार करून परीक्षेचा कालावधी २.३० तास ठेवण्यात आलेला आहे. यामुळे विद्युत पुरवठा अर्ध्या तासापर्यंतच्या कालावधीसाठी खंडीत झाला असल्यास परीक्षेचे पुनर्नियोजन करण्याची आवश्यकता राहणार नाही. यापेक्षा जास्त कालावधीसाठी विद्युत पुरवठा खंडीत झाला असल्यास परीक्षेचे पुनर्नियोजन करण्यात येईल. याविषयीच्या सूचना सत्र परीक्षा झाल्यानंतर देण्यात येतील. पुनर्परीक्षेच्या वेळी विद्यार्थ्यांला पूर्वीच्या परीक्षेच्या वेळी सोडविलेली उत्तरे वाचण्याची व वाटल्यास त्यात सुधारणा/बदल करण्याची सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आली आहे. तसेच ऑनलाईन परीक्षेसाठी कनिष्ठ महाविद्यालयास ६० विद्यार्थी संख्येसाठी १५ संगणकाची आवश्यकता आहे. तरी त्या प्रमाणात संगणकाची पूर्तता करून घेण्यात यावी.

५) परीक्षा कालावधीत परीक्षा सुरू झाल्यानंतर इंटरनेट कनेक्टिव्हिटीमध्ये व्यत्यय आल्यास विद्यार्थ्यांनी गोंधळून न जाता प्रश्नपत्रिका सोडविण्याचे काम चालू ठेवावे. कनेक्टिव्हिटी उपलब्ध झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी दरम्यानच्या काळात सोडविलेली प्रश्नांची उत्तरे सबमिट करावीत. पेपरची वेळ संपावयाच्या वेळेत कनेक्टिव्हिटी खंडित झाली असेल तर पेपरची वेळ संपताच विद्यार्थ्यांनी दिलेली उत्तरे आपोआप सबमिट होतील. सबब अशा परिस्थितीत विद्यार्थ्यांनी गोंधळून जाण्याचे कारण नाही असे संबंधितांना सूचित करावे.

६) दिव्यांग विद्यार्थ्यांना लेखी परीक्षेप्रमाणे प्रति तास २० मिनिटे जादा वेळेची सवलत मान्य राहिल व या विद्यार्थ्यांसाठी परीक्षेची वेळ ३ तास २० मिनिटे राहिल. सदर माहिती विभागीय मंडळास कळविण्यात यावी.

७) गणकयंत्र विभागाकडून दिव्यांग विद्यार्थ्यांची माहिती प्राप्त झालेली आहे. या व्यतिरिक्त ऐनवेळेस असे विद्यार्थी परीक्षेसाठी आल्यास त्यांचे बैठक क्रमांक आणि कनिष्ठ महाविद्यालयांचे क्रमांक त्वरित विभागीय तांत्रिक समन्वयकांना कळवावेत. जेणेकरून त्यांच्या परीक्षेचे नियोजन करता येणे शक्य होईल अशा प्रकरणी त्यांच्याकडून आवश्यक ते प्रमाणपत्र प्राप्त करून विभागीय मंडळास सादर करावे अशा सूचना संबंधितांना द्याव्यात.

८) सर्वसाधारण परीक्षेमध्ये विद्यार्थ्यांना ज्या कारणासाठी गैरमार्गाचा अवलंब करण्याबद्दल शिक्षा बजावली जाते ती कारणे व शिक्षेची तरतूद 'ऑनलाईन' परीक्षेसाठी लागू राहिल. लेखी परीक्षेप्रमाणेच विद्यार्थ्यांना कोणतेही अतिरिक्त साहित्य, तसेच मोबाईल, पेजर, कॅलक्युलेटर इत्यादी तत्सम इलेक्ट्रॉनिक साहित्य/वस्तू परीक्षेच्यावेळी जवळ बाळगता येणार नाही अशा स्पष्ट सूचना द्याव्यात.

९) जो विद्यार्थी नियोजित सत्रामध्ये परीक्षेस उपस्थित राहू शकणार नाही व पुढील सत्रासाठी उपस्थित रहाण्याबाबत इच्छा व्यक्त करेल त्या विद्यार्थ्यांचा बैठक क्रमांक, मूळ बॅच क्रमांक व तो कोणत्या सत्रामध्ये प्रविष्ट होऊ इच्छित आहे याची माहिती ज्या परीक्षा सत्रात तो हजर रहाणार आहे ते परीक्षा सत्र सुरू होण्यापूर्वी किमान एक तास विभागीय तांत्रिक समन्वयक यांना संबंधित कनिष्ठ महाविद्यालयाने कळविणे आवश्यक आहे. अन्यथा त्या विद्यार्थ्यांची परीक्षा त्या सत्रात होऊ शकणार नाही.

१०) तांत्रिक सहाय्यकाने परीक्षा कालावधीत केंद्रावर उपलब्ध असणे आवश्यक असले तरी त्यांने विद्यार्थ्यांना कोणत्याही प्रकारे मदत करावयाची नसून प्रयोग शाळेत पर्यवेक्षकांनी बोलाविल्याशिवाय जावयाचे नसल्याबाबत त्यांना स्पष्ट सूचना देण्यात याव्यात.

११) केंद्रसंचालक, पर्यवेक्षक व तांत्रिक सहाय्यक यांची नांवे २० फेब्रुवारी २०२३ पूर्वी त्वरित पाठवावीत.

१२) परीक्षा काळात येणाऱ्या समस्यांसाठी खालील राज्य समन्वयकांशी दूरध्वनी/मोबाईल क्रमांकावर संपर्क साधावा.

१.सुषमा पाटील - ९८२३६६७८५५

२.समाधान हाणे-७५८८०५९६५४

सदर माहिती तंत्रज्ञान विषयाच्या 'ऑनलाईन' परीक्षा संचलनाबाबत परीक्षा केंद्रसंचालक, पर्यवेक्षक व तांत्रिक सहाय्यक यांच्या नेमणूका व त्यांची पार पाडावयाची कामे याबाबतच्या मार्गदर्शक सूचना सोबत पाठवित आहे.संबंधित व्यक्तींना द्यावयाच्या मानधनाचे दर खालीलप्रमाणे असून त्याप्रमाणे त्यांना मानधन देण्याची व्यवस्था करावी.

१)केंद्रसंचालक	एकवट मोबदला रु१६५ +प्रति सत्र रु५०/- प्रमाणे
२)पर्यवेक्षक	प्रति सत्र रुपये ३०/- प्रमाणे
३) तांत्रिक सहाय्यक	प्रति सत्र रुपये ३०/- प्रमाणे
४)शिपाई	३०० विद्यार्थ्यांपर्यंत एक शिपाई एकवट मानधन रु.१००

सोबत मार्गदर्शक संच

(डी.एस.पोवार)

विभागीय सचिव,

कोल्हापूर विभागीय मंडळ, कोल्हापूर

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे

उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र (इयत्ता १२ वी) परीक्षा

फेब्रुवारी / मार्च २०२३ माहिती तंत्रज्ञान या विषयाची ऑनलाईन परीक्षा

माहिती तंत्रज्ञान या विषयाच्या ऑनलाईन परीक्षा संचालनाबाबत परीक्षा केंद्र संचालक, पर्यवेक्षक व तांत्रिक सहाय्यक यांच्या नेमणूका, त्यांनी परीक्षा कालावधीत पार पाडावयाची कामे व त्याबाबतच्या मार्गदर्शक सूचना

(भाग -१)

- १) केंद्र (परीक्षा स्थळ)- माहिती तंत्रज्ञान विषय शिकविल्या जाणाऱ्या प्रत्येक कनिष्ठ महाविद्यालयाची संगणक प्रयोगशाळा हे परीक्षा स्थळ राहिल. त्यास केंद्र म्हणून संबोधण्यात येईल. लेखी परीक्षेचे केंद्र क्रमांक हेच ऑनलाईन परीक्षेकरिता कायम राहतील.
- २) केंद्र संचालक- परीक्षा स्थळाच्या कनिष्ठ महाविद्यालयाचे प्राचार्य किंवा प्राचार्यांनी नामनिर्देश केलेली सक्षम व्यक्ती केंद्र संचालक म्हणून काम पाहिल.
- ३) पर्यवेक्षक- केंद्र संचालक पर्यवेक्षकांच्या नियुक्त्या करतील. नियुक्त केलेल्या पर्यवेक्षकांचे प्रशिक्षण विभागीय मंडळाद्वारे आयोजित केले जाईल.

पर्यवेक्षक नियुक्ती / मार्गदर्शक सूत्रे.

- अ) शाळा कनिष्ठ महाविद्यालयामध्ये शिकवित असलेल्या व्यक्तींमधूनच पर्यवेक्षक नियुक्ती करण्यात यावी.
- ब) पर्यवेक्षक हा 'संगणक साक्षर' असून संगणकावर काम करता येणार असल्याची खात्री करून घ्यावी.
- क) पर्यवेक्षक कनिष्ठ महाविद्यालयीन स्तरावर, माध्यमिक शाळेत अथवा महाविद्यालयात माहिती तंत्रज्ञान विषय शिकविणारा नसावा.
- ड) सदर परीक्षा ३ दिवस व ६ सत्रांमध्ये असल्यामुळे प्रत्येक केंद्रावरील २० ते २५ विद्यार्थ्यांच्या गटाकरिता एक याप्रमाणे योग्य संख्येने पर्यवेक्षकांची नियुक्ती करावी.
- ४) तांत्रिक सहाय्यक- आधुनिक तंत्रज्ञानाद्वारे सदर परीक्षेचे संचालन केले जाणार असल्यामुळे माहिती तंत्रज्ञान विषयाच्या शिक्षकाची तांत्रिक सहाय्यक म्हणून प्रत्येक परीक्षा केंद्रावर नियुक्ती करावी. त्याचा कार्यकाल ऑनलाईन परीक्षेपूर्वी एक दिवस सुरू होऊन परीक्षा संपल्यावर एक दिवसाने संपेल. सदर व्यक्ती कनिष्ठ महाविद्यालयातील माहिती तंत्रज्ञान शिकविणारी असणे अनिवार्य आहे.

(भाग -२)
परीक्षापूर्व तयारी

परीक्षा साहित्य वितरण

ऑनलाईन परीक्षेकरिता वापरण्यात येणारे साहित्य

- १) On Line Exam Client Cd
- २) पर्यवेक्षकांनी वापरावयाचे Login ID व Password यांचे सीलबंद लिफाफे
- ३) Batchwise Time Table
- ४) विद्यार्थ्यांची हजेरी दर्शविणारा तक्ता

उपरोक्त साहित्यामधील क्र. १, २ व ३ चे साहित्य राज्य मंडळाकडून तयार केले जाईल व विभागीय मंडळांना वितरीत केले जाईल. क्र. ४ साठी नमुना तक्ता सोबत जोडला आहे. त्यानुसार आवश्यक संख्येने विभागीय मंडळांनी स्वाक्षरी तक्ते तयार करून घ्यावेत व त्याचा वापर करावा.

सदर साहित्य विभागीय मंडळांनी ऑनलाईन परीक्षेपूर्वी ५ दिवस अगोदर केंद्र संचालकाच्या ताब्यात द्यावे. साहित्यामधील प्रत्येक सीलबंद लिफाफ्यावर लिफाफा उघडण्याची वेळ व दिनांक नमूद करावयाचा असून त्याप्रमाणे सदर लिफाफा ऑनलाईन परीक्षेच्या दिवशी योग्य वेळी उघडण्याची जबाबदारी केंद्र संचालकांची राहिल. तसेच वापरलेले व न वापरलेले लिफाफे परीक्षा संपल्यानंतर केंद्र संचालकांनी विभागीय मंडळात जमा करणे अनिवार्य आहे.

On Line Exam Client Cd वापरून CD वरील Software कनिष्ठ महाविद्यालयामधील संगणक प्रयोगशाळेतील संगणकावर Install करण्याचे काम कनिष्ठ महाविद्यालयामधील तांत्रिक सहाय्यकांनी करावयाचे आहे व Installation पूर्ण झाल्याचा अहवाल लेखी स्वरूपात केंद्र संचालकांमार्फत परिरक्षकाकडे व ऑनलाईन पद्धतीने विभागीय मंडळातील तांत्रिक अधिकाऱ्याकडे परीक्षेपूर्वी एक दिवस पोहोचविण्याची जबाबदारी तांत्रिक सहाय्यकाची राहिल. तांत्रिक सहाय्यकाने परीक्षा कालावधीत केंद्रावर उपलब्ध असणे आवश्यक आहे. परंतु प्रयोगशाळेत पर्यवेक्षकांनी बोलाविल्याशिवाय जाऊ नये.

परीक्षेच्या प्रत्येक दिवशी प्रत्येक सत्रापूर्वी करावयाची कामे

- १) तांत्रिक सहाय्यकांनी सत्र वेळेपूर्वी एक तास आधी प्रयोगशाळा सुरु करावी. Internet ची जोडणी करावी, सर्व संगणक सुरळीत चालू आहेत व त्यावरून Internet शी संपर्क साधता येत आहे याची खात्री करून घ्यावी.
- २) पर्यवेक्षकांनी निर्धारित वेळेपूर्वी किमान ३० मिनिटे प्रयोगशाळेत हजर रहावे. तसेच केंद्रसंचालकांकडून त्या सत्रासाठी असलेले गोपनीय Login ID व Password प्राप्त करून घ्यावेत.
- ३) परीक्षार्थींना परीक्षेपूर्वी २० मिनिटे प्रयोगशाळेत हजर राहण्यास सांगावे व प्रवेश द्यावा.

(भाग -३)

केंद्रसंचालकांची कर्तव्ये

- १) पर्यवेक्षक व तांत्रिक सहाय्यकांच्या नियुक्त्या करणे.
- २) विभागीय मंडळाकडून प्राप्त झालेले साहित्य योग्य व्यक्तींना योग्य वेळेत हस्तांतरीत करणे.
- ३) केंद्राचा अहवाल विभागीय मंडळांना पाठविणे.
- ४) परीक्षा सुरळीत सुरू असल्याची खात्री करून घेवून विभागीय मंडळांना त्याप्रमाणे अहवाल पाठविणे.
- ५) परीक्षा संपल्यानंतर वापरलेले व न वापरलेले साहित्य व स्वाक्षरी तक्ते केंद्राकडून प्राप्त करून घेणे व ते विभागीय मंडळाकडे सुपूर्द करणे.
- ६) बॅचवाईज टाइमटेबल विद्यार्थ्यांच्या निदर्शनास आणून देणे.
- ७) वीज पुरवठा, दूरध्वनी व इंटरनेट यांच्या सुविधा सुरळीत व अखंडीतपणे सुरू आहेत व राहतील याची खात्री करून घेणे.
- ८) परीक्षा केंद्रावर कोणताही गैरप्रकार होणार नाही याची दक्षता घेणे.

पर्यवेक्षकांची कर्तव्ये

- १) परीक्षेच्या प्रत्येक सत्रापूर्वी किमान ३० मिनिटे आधी परीक्षा केंद्रावर हजर राहणे.
- २) विद्यार्थ्यांना बॅचवाईज टाइम टेबल प्रमाणे प्रयोगशाळेत प्रवेश देणे.
- ३) विद्यार्थ्यांनी Login फॉर्ममधील माहिती बिनचूक भरली आहे याची खात्री करणे व Login फॉर्मवर Password भरणे. सदर काम परीक्षा सुरू होण्यापूर्वी करावयाचे असून यासाठी गरज भासल्यास तांत्रिक सहाय्यकांची मदत घ्यावी.
- ४) परीक्षा सुरू झाल्यानंतर सुरळीत पूर्ण होईल याची काळजी घेणे.

टीप -१) परीक्षेसंदर्भात काही मोठ्या समस्या (Major problems) आल्यास मा.विभागीय सचिव, कोल्हापूर विभागीय मंडळ, कोल्हापूर यांच्याशी तात्काळ संपर्क साधावा. कोणीही कोणत्याही प्रकारच्या अडचणींसाठी राज्यमंडळाकडे परस्पर संपर्क साधू नये याची नोंद घ्यावी.

२) पर्यवेक्षक व तांत्रिक सहाय्यक यांना प्रशिक्षण दिले जाणार आहे. त्यावेळी त्यांना त्यांच्या कर्तव्याविषयी सविस्तर माहिती दिली जाईल.)